

ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
İLAHİYAT FAKÜLTESİ DERGİSİ

ISSN: 1300-3003

Sayı: 38

Samsun – 2015

ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
İLAHİYAT FAKÜLTESİ DERGİSİ
ISSN: 1300-3003
2015 Sayı: 38

ONDOKUZ MAYIS UNIVERSITY
REVIEW OF THE FACULTY OF DIVINITY
ISSN: 1300-3003
2015 Number: 38

Ondokuz Mayıs Üniversitesi adına sahibi /
Owner on behalf of Ondokuz Mayıs University
Prof. Dr. Hüseyin AKAN
Rektör / Rector

Yazı İşleri Müdürü / Editor in Chief
Prof. Dr. Yaşar KURT
Dekan / Dean

Editör / Editor
Doç. Dr. Cengiz BATUK

Editör Yrd. / Editorial Assistant
Yrd. Doç. Dr. Hasan ATSIZ

Sekreteryaya
Arş. Gör. Asım DURAN
Arş. Gör. Halil İbrahim DOĞRAMACI
Arş. Gör. Tuğba BİLGİN

Yayın Kurulu / Editorial Board

Prof. Dr. Burhanettin TATAR
Prof. Dr. Mahmut AYDIN
Prof. Dr. Osman GÜNER
Doç. Dr. Ali BOLAT
Doç. Dr. Ahmet ÇAKIR
Doç. Dr. Cengiz BATUK
Doç. Dr. Recep GÜN
Yrd. Doç. Dr. Hasan ATSIZ
Yrd. Doç. Dr. Salih KESGİN
Yrd. Doç. Dr. Rıza KORKMAZGÖZ

Baskı Yeri ve Tarihi / Publication Place and Date
Samsun, Aralık 2015

Baskı / Printing
Erol Ofset Ltd. Şti. (SN 18593)
Pazar Mah. Necati Efendi Sok. No:43/A İlkadım/Samsun
Tel: (362) 431 98 96

Bu dergi uluslararası veri indeksi, TÜBİTAK-ULAKBİM

Sosyal ve Beşeri Bilimler Veri Tabanı ve ASOS Index tarafından taranmaktadır.

Yayın Danışma Kurulu / Advisory Board

Prof. Dr. Abdullah AYDINLI, Prof. Dr. Abdullah ÖZBEK, Prof. Dr. Abdullah ÖZTÜRK, Prof. Dr. Abdurrahman ÇETİN,
Prof. Dr. Abdurrahman HAÇKALI; Doç. Dr. Abdurrahman ÖZDEMİR, Prof. Dr. Abdülkâki GÜNEŞ, Prof. Dr. Abdulkadir DÜNDAR,
Y. Doç. Dr. Abdullah ALPEREN, Doç. Dr. Ahmet ALBAYRAK, Prof. Dr. Ahmet BULUT, Prof. Dr. Ahmet ÇAYCI, Prof. Dr. Ahmet ÇOŞKUN,
Prof. Dr. Ahmet KOÇ, Prof. Dr. Ahmet ÖNKAL, Prof. Dr. Ahmet Saim ARITAN, Prof. Dr. Ahmet Turan YÜKSEL, Prof. Dr. Ali AKDOĞAN,
Prof. Dr. Ali İhsan YİTİK, Prof. Dr. Ali BULUT; Prof. Dr. Ali Rıza GÜL; Doç. Dr. Ali Osman KURT, Prof. Dr. Ali SARIKOYUNLU,
Prof. Dr. Ali TOKSARI, Prof. Dr. Ali YILMAZ, Prof. Dr. Ali Rıza AYDIN, Prof. Dr. Avni İLHAN, Doç. Dr. Adem KORUKCU;
Prof. Dr. Bahattin KÖK, Prof. Dr. Bedrettin ÇETİNER, Prof. Dr. Bilal SAKLAN, Prof. Dr. Cafer Sadık YARAN, Prof. Dr. Cahit BALTAÇI,
Prof. Dr. Celal KURCA, Prof. Dr. Cemal TOSUN; Prof. Dr. Cengiz GÜNDOĞDU; Prof. Dr. Dilaver GÜRER; Prof. Dr. Enbiya YILDIRIM;
Prof. Dr. Ejder OKUMUŞ; Prof. Dr. Fahrettin ATAR, Prof. Dr. Faruk KARACA, Yrd. Doç. Dr. Ferdi KOÇ; Prof. Dr. Gerald R. HAWTING,
Prof. Dr. H. Yunus APAYDIN; Prof. Dr. Hakkı ÖNKAL, Prof. Dr. Hacı Ahmet ÖZDEMİR, Prof. Dr. H. İbrahim BULUT,
Prof. Dr. H. İbrahim ŞİMŞEK, Prof. Dr. Halis ALBAYRAK, Prof. Dr. Halit ÜNAL, Prof. Dr. Hamdi DÖNDÜREN, Prof. Dr. Haneifi ÖZCAN,
Prof. Dr. Harun YILDIZ, Prof. Dr. Hasan AYIK, Prof. Dr. Hasan Kamil YILMAZ, Prof. Dr. Hasan ONAT, Prof. Dr. Hasan ŞAHİN,
Prof. Dr. Hüsamettin ERDEM, Prof. Dr. Hüseyin ALGÜN, Prof. Dr. Hüseyin AYDIN, Prof. Dr. Hüseyin ELMALI, Prof. Dr. Hüseyin TURAL,
Doç. Dr. Hüseyin AKPINAR; Prof. Dr. Hüseyin YILMAZ; Prof. Dr. İbrahim ÇALIŞKAN, Prof. Dr. İbrahim DÜZEN, Doç. Dr. Kadir GÜRLEK;
Prof. Dr. Kaşif Hamdi OKUR; Prof. Dr. İ. Kafi DÖNMEZ, Prof. Dr. İ. Hilmi KARSLI, Prof. Dr. İsmail YAKIT, Prof. Dr. İsmail YÜĞÜT,
Prof. Dr. İsmet ERSÖZ, Doç. Dr. Kadir GÜRLEK, Prof. Dr. Kemal ALBAYRAK; Doç. Dr. Kemal ATAMAN, Doç. Dr. Kemal ÇİÇİNCÜ,
Prof. Dr. Kemal YILDIZ, Prof. Dr. Latif TOKAT, Prof. Dr. Lütfullah CEBELİ, Prof. Dr. M. Akif KILAVUZ, Prof. Dr. M. Ali KAPAR,
Prof. Dr. M. Doğan KARAÇÖŞKUN, Prof. Dr. M. Faruk BAYRAKTAR, Prof. Dr. M. Zeki İŞCAN, Prof. Dr. M. Münir ATALAR,
Prof. Dr. Mehmet AKKUŞ, Prof. Dr. Mehmet ATALAY, Prof. Dr. Mehmet AYDIN, Prof. Dr. Mehmet DEMİRÇİ, Prof. Dr. Mehmet ERKAL,
Prof. Dr. Mehmet OKUYAN, Prof. Dr. Mehmet ŞEKER, Prof. Dr. Mehmet EVKURAN; Prof. Dr. Mehmet Akif KILAVUZ;
Prof. Dr. Mehmet Zeki İŞCAN; Prof. Dr. Mesut OKUMUŞ, Prof. Dr. Metin YURDAGÜR, Prof. Dr. Mevlüt GÜNGÖR, Prof. Dr. Michel REEBER,
Prof. Dr. M. Muhammed ÇELİK, Prof. Dr. M. Haneifi PALABIYIK, Prof. Dr. Muhittin BAĞÇEÇİ, Prof. Dr. Muhittin SERİN,
Prof. Dr. Murtaza KORLAELÇİ, Prof. Dr. Musa K. YILMAZ, Prof. Dr. Mustafa YILDIZ, Prof. Dr. Mustafa ALICI, Prof. Dr. Mustafa BAKTIR,
Prof. Dr. Mustafa BIYIK, Prof. Dr. Mustafa ÇAĞIRICI, Prof. Dr. Mustafa KARA, Prof. Dr. Mustafa ÖZTÜRK,
Prof. Dr. Mustafa TAHRALI, Prof. Dr. Mustafa TAVUKÇUOĞLU, Prof. Dr. Münir KOÇTAŞ, Prof. Dr. Naci OKCU, Prof. Dr. Nebi GÜMÜŞ,
Prof. Dr. Necmeddin GÖKKIR, Prof. Dr. Nesimi YAZICI, Prof. Dr. Nevzat AŞIKOĞLU, Prof. Dr. Nihat BOYTAŞ, Prof. Dr. Nihat DALGIN;
Prof. Dr. Nurullah ALTAŞ, Prof. Dr. Niyazi USTA, Prof. Dr. Nusret ÇAM, Prof. Dr. Remzi KAYA; Doç. Dr. Osman ŞAHİN;
Prof. Dr. Osman ÇETİN, Prof. Dr. Osman TÜRER, Doç. Dr. Ömer Faruk YAVUZ, Prof. Dr. Ramazan ALTINTAŞ, Prof. Dr. Ramazan AYVALI,
Prof. Dr. Recep KAYMAKÇAN, Prof. Dr. Reşit ÖZBALIÇI, Prof. Dr. Rıza SAVAŞ, Prof. Dr. Ruhattin YAZOĞLU; Prof. Dr. Sabri HİZMETLİ,
Prof. Dr. Sadık KILIÇ, Prof. Dr. Salih Sabri YAVUZ, Prof. Dr. Salih TUĞ, Prof. Dr. S. Leyla GÜRKAN, Prof. Dr. Samim AKGÖNÜL,
Prof. Dr. Selahattin PARLADIR, Prof. Dr. Selahattin POLAT, Doç. Dr. Selim EREN, Prof. Dr. Soner GÜNDÜZÖZ; Doç. Dr. Süleyman AKYÜREK,
Prof. Dr. Süleyman TOPRAK, Prof. Dr. Süleyman TULUCU, Prof. Dr. Serafettin GÖLCÜK, Doç. Dr. Seref BOYRAZ, Prof. Dr. Şevket TOPAL,
Prof. Dr. Şevket TÜYLÜOĞLU, Prof. Dr. Şevket YAVUZ, Prof. Dr. Şinasi GÜNDÜZ, Prof. Dr. Şuayip ÖZDEMİR, Prof. Dr. Tacettin UZUN,
Prof. Dr. Ünver GÜNAY, Prof. Dr. Üzeyir OK, Prof. Dr. Veli ULUTÜRK, Prof. Dr. Vejdi BİLGİN, Prof. Dr. Yakup ÇİÇEK, Prof. Dr. Yavuz KÖKTAŞ;
Prof. Dr. Yaşar KURT, Prof. Dr. Yavuz FIRAT; Prof. Dr. Y. Vehbi YAVUZ, Prof. Dr. Yurdagül MEHMEDOĞLU, Prof. Dr. Yusuf İŞÇIK,
Prof. Dr. Yusuf KILIÇ, Prof. Dr. Sevkî YAVUZ, Prof. Dr. Yünni SEZEN, Prof. Dr. Zafar ERGİNLİ, Prof. Dr. Zekeriyya GÜLER

Ondokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi (OMÜİFD), yılda iki kez yayımlanan hakemli bilimsel süreli bir yaygın organıdır. Dergide yayımlanan yazıların her türlü içerik sorumluluğu yazarlara aittir. Yazılar, yayıncı kuruluşun izni olmadan kısmen veya tamamen bir başka yerde yayımlanamaz.

Yazışma Adresi / Corresponding Address

Ondokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi (Dergi) Kurupelit / SAMSUN
Tel: 0362 4576084 Fax: 0362 4576083

e-mail: ilahiyat.dergi@omu.edu.tr **web:** http://dergipark.ulakbim.gov.tr/omuihd/

İÇİNDEKİLER

- Prof. Dr. Mustafa KÖYLÜ & Yrd. Doç. Dr. Ayşegül GÜN
Atasözleri Işığında Aile Hayatı ve Eğitimi 5-38
Family Life and its Education in the Light of Proverb
-
- Dr. Cüneyd AYDIN & Prof. Dr. Mevlüt KAYA & Prof. Dr. Hüseyin PEKER
Hayatın Anlam ve Amacı Ölçeği: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması 39-55
Meaning and Purpose of Life Scale: The Study of its Validity and Reliability
-
- Doç. Dr. Metin YILMAZ & Tuğba VELİOĞLU
Hz. Peygamber Döneminde Kadınların El Sanatlarına İlgisi 57-76
Women's Interesting to Handicrafts in the period of Prophet Mohammed
-
- Doç. Dr. Ahmet ÇAKIR
Kutbüddîn Şîrâzî'nin Dürretü't-Tâc'ında İkâ'î Daireler 77-94
Circles of Rhythm in Durra al-Taj by Qutbuddin Shirazi
-
- Doç. Dr. Osman EYÜBOĞLU & Doç. Dr. Cengiz BATUK
Özsel ve İşlevsel Din Tanımları Bağlamında Assisili 95-122
Francis Mistisizmi ve Protestan Ahlakının Mukayesesi
*The Comparison of Mysticism of Francis Assisi and Protestant Ethic
in the Context of Substantive and Functional Definitions of Religion*
-
- Yrd. Doç. Dr. Ferdi KOÇ
Türk Din Mûsikisinde Ud Sazının Yeri ve Önemi 123-140
Place and Importance of Oud Instrument in Turkish Religious Music
-
- Yrd. Doç. Dr. Abdellah Kedir AHMED
الهجرة وأثرها في انتشار الإسلام بإفريقيا (الحبشة نموذجا) 141-168
*Migration and its Impact on the Spread of Islam in Africa:
The Case of Abyssinia/Ethiopia*
-
- Yrd. Doç. Dr. Faruk Özdemir
Kur'ân'da "Fazl" ve Türevleri'nin Anlam Alanı 169-203
The Field of Meaning of the Root of "al-Fazl" and its Derivatives in the Qur'an
-

İÇİNDEKİLER

Arş. Gör._Yaşar AKASLAN

Kırâatlerin Fikhî Hükümlere Etkisine Dair Bir İnceleme:
Nisâ Sûresi'nin 43. Âyeti Örneği 205-232
*A Study on the Effect of Quranic Recitations on the Jurisprudential Provisions
in the Context of Verse Nisâ: 43*

Dr. AMMÂR EL-HARÎRÎ / Çev. Yrd. Doç. Dr. Ali ARSLAN

Ulumu'l-Hadis Kaidelerinin Oluşumunda Sahihayn'ın Tesiri 233-264
The Influence of Sahihayn in the Formation of Rules of Ulumu'l-Hadith

Kitap Tanıtım ve Değerlendirme 265-287

OMÜİFD
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ DERGİSİ
YAYIN İLKELERİ

1. Ondokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi (OMÜİFD), yılda iki kez yayımlanan bilimsel hakemli bir yayın organıdır.
2. OMÜİFD her yıl Mart ve Eylül aylarında yayınlanır.
3. OMÜİFD'nin yayın dili Türkçe ve İngilizce'dir. Talep geldiği takdirde Arapça ve Fransızca makaleler de yayınlanabilir.
4. OMÜİFD'nde telif, çeviri, sadeleştirme, edisyon kritik ve kitap değerlendirmesi çalışmaları yayımlanır.
5. OMÜİFD'nde yayımlanmak üzere gönderilen telif makaleler, Yayın Kurulu tarafından incelendikten sonra konunun uzmanı en az iki hakeme gönderilir ve her iki hakemden de olumlu rapor gelmesi halinde yayımlanır.
6. Hakemlerden biri olumsuz görüş belirttiği takdirde makalenin yayımlanıp yayımlanmamasına Yayın Kurulu karar verir.
7. Hakemlerden biri veya her ikisi, "düzeltmelerden sonra yayımlanabilir" görüşü belirtirse, gerekli düzeltmelerin yapılması için makale yazara iade edilir.

- Düzeltilme yapıldıktan sonra hakemlerin uyarılarının dikkate alınıp alınmadığı Yayın Kurulu tarafından değerlendirilir.
8. Çeviri ve sadeleştirme yazılarında gönderiye metinlerin orijinallerinin bir kopyası da taranarak (bilgisayar ortamına aktarılmak suretiyle) eklenmelidir.
 9. Kitap değerlendirme yazılarının yayınına yayın kurulu karar verir.
 10. Yayımlanmasına karar verilen yazılara; İngilizce başlık, 50-200 kelime arasında İngilizce ve Türkçe özet yazar tarafından eklenir.
 11. OMÜİFD yayınlanan yazıların dil, üslup ve içerik açısından yasal ve hukuki sorumluluğu yazara aittir.
 12. Aşağıda açıklanan yazım ilkelerine ve biçimlendirmeye uyulmadan dergiye ulaştırılan yazılar, hakeme gönderilmeden önce düzeltilmesi için yazara iade edilir.

OMÜİFD
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ DERGİSİ
YAZIM İLKELERİ

1. Yazılar, PC Microsoft Office Word (Word 97 veya daha ileri bir versiyonu) programında yazılmalı veya bu programa uyarlanarak gönderilmelidir. Metin sonuna bibliyografya eklenmelidir. Gönderilen her yazının ekleriyle birlikte toplamı 30 sayfayı (8.000 kelimeyi) aşmamalıdır.
2. Sayfa düzeni: A4 boyutunda olmalıdır. Kenar boşlukları soldan 3,5 cm, sağdan 3 cm, üstten 3,5 cm ve alttan 3 cm şeklinde ayarlanmalıdır.
3. Biçim: Metin kısmı Times New Roman yazı tipi, 12 puntoyla, başlıklar bold olarak; metnin tamamı 1,5 satır aralıkla, dipnotlar ise tek satır aralıkla ve 10 punto ile yazılmalıdır.
4. Dipnotlarda aşağıda belirtilen kaynak gösterme usullerine uyulması gerekir:
 - 4.1. Kitap: Yazar adı soyadı, eser adı (*italik*), çeviri ise çevirenin adı (çev.:), tahkikli ise (tahk.), sadeleştirme ise (sad.), edisyon ise (ed.: veya haz.), yayınevi, baskı yeri ve tarihi (örnek, İstanbul 2004), cildi (örnek; c. IV), sayfası (s.), sayfadan sayfaya (ss.); Yazma eser ise, Yazar adı, eser adı (*italik*), Kütüphanesi, numarası (no:), varak numarası (örnek, vr. 10b). Hadis eserlerinde varsa hadis numarası belirtilmelidir.

- 4.2. Makale; Yazar adı soyadı, makale adı (tırnak içinde), dergi veya eser adı (*italik*), çeviri ise çevirenin adı (çev.:), yayınevi, baskı yeri ve tarihi, cildi (örnek; c. IV), süreli yayın ise (örnek; sayı: 3), sayfası (s.).
- 4.3. Basılmış sempozyum bildirimleri ve ansiklopedi maddeleri, makalenin referans verilmiş düzeneyle aynı olmalıdır.
- 4.4. Dipnotlarda ikinci defa gösterilen aynı kaynaklar için; sadece yazarın soyadı veya meşhur adı, eserin kısa adı, cilt ve sayfa numarası yazılır.
- 4.5. Arapça eser isimlerinde, birinci kelimenin ve özel isimlerin baş harfleri büyük, diğerleri küçük harflerle yazılmalıdır. Farsça, İngilizce, vb. diğer yabancı dillerdeki ve Osmanlı Türkçesi ile yazılan eser adlarının her kelimesinin baş harfleri büyük olmalıdır.
- 4.6. Ayetler sure adı, sure no / ayet no sırasına göre verilmeli (örnek, el-Bakara, 2/10).
- 4.7. Dergimizde kullanılan bazı genel kısaltmalar: bakınız (bk.), karşılaştırınız (krş.), adı geçen eser (*age*), Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi (*DLA*), MEB İslâm Ansiklopedisi (*İA*), Kütüphane (Ktp.), numara (no.), ölümü (ö.), tarihsiz (ts.), aleyhi's-selam (s).